

Epanet-koordinaation toteutus ja toiminnan tilastoja

1. Tavoitteet

Epanet-verkoston tavoitteena on nostaa osaamisen tasoa Etelä-Pohjanmaalla lisäämällä elinkeinoelämän ja yliopistollisen tutkimuksen vuorovaikutusta. Sitä varten on perustettu maakuntastrategian tavoitteita tukevia monirahoitteisia viisivuotisia tutkimuksen avaintehtäviä yhteistyössä yliopistojen, yritysten ja maakunnan kehittäjäorganisaatioiden kanssa. Tehtävien nimikkeinä on yleensä tutkimusprofessori tai tutkimusjohtaja. Heidän tehtävänä on koota tutkimusryhmä sekä valmistella tutkimushankkeita yhdessä elinkeinoelämän kanssa. Jokaisella professuurilla on tukiryhmä, jossa on mukana professuurin rahoittajat. Tukiryhmällä varmistetaan jatkuva keskusteluyhteys ja Etelä-Pohjanmaata hyödyttävä tutkimus- ja TKI-toiminta.

Epanet-verkosto toteuttaa tutkimusta Seinäjoen yliopistokeskuksessa. Verkoston yliopistoja ovat Helsingin yliopisto, Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, Tampereen yliopisto, Turun yliopisto ja Vaasan yliopisto.

Epanet-verkoston koordinaatiosta vastaa Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys.

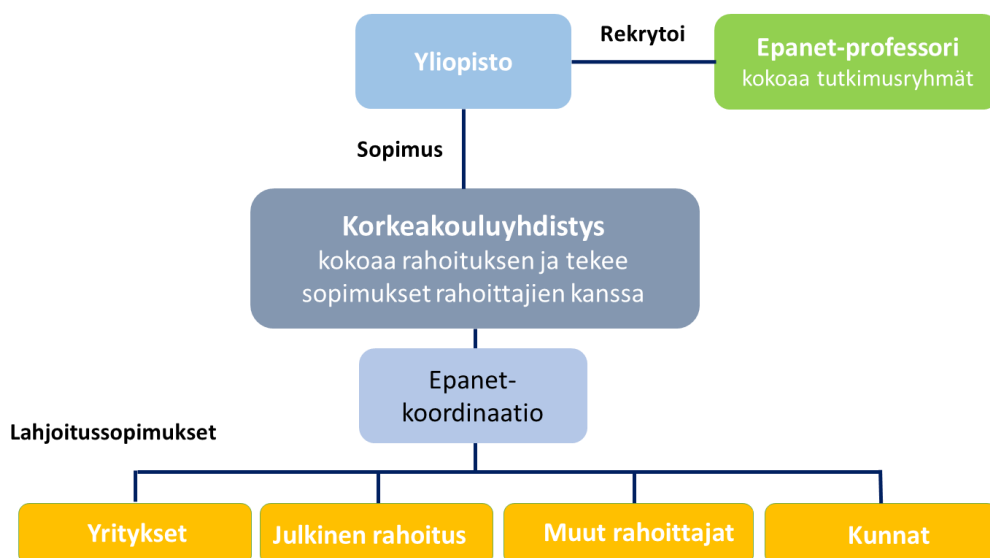
Epanet-koordinaation tehtävänä on:

- 1) Valmistella Etelä-Pohjanmaan maakuntastrategian tavoitteita tukevia tutkimusprofessoreja yhteistyössä yliopistojen, yritysten ja maakunnan kehittäjäorganisaatioiden kanssa.
- 2) Hankkia rahoitus professuurien perustamiseksi Etelä-Pohjanmaalle ja laatia rahoitus sopimukset. Koordinaatiohenkilöstö huolehtii professuurien hallinnoinnista sekä hoitaa rahaliikenteeseen, raportointiin ja seurantaan liittyviä tehtäviä.
- 3) Lisätä ja monipuolistaa maakunnan elinkeinoelämän ja muiden toimijoiden sekä yliopistomaailman välistä vuorovaikutusta, tutkimustiedon hyödyntämistä ja työelämäyhteistyötä.
- 4) Kehittää yrityslähtöisen TKI-toiminnan malli ja aloittaa toimintaa, jolla kasvatetaan TKI-toiminnan piirissä olevien yritysten lukumäärää ja toiminnan volyymiä ja mahdollistetaan yritysten kehittymistä ja kasvua.
- 5) Varmistaa tutkimustoiminnan tavoitteellinen ja tuloksekas kehittyminen Etelä-Pohjanmaalla.

2. Toiminnan kuvaus

Epanet-koordinaatio valmistelee vuosittain useita Etelä-Pohjanmaan maakuntastrategian tavoitteita tukevia 5-vuotisia tutkimusprofessuureja yhteistyössä yliopistojen, yritysten ja maakunnan kehittäjäorganisaatioiden kanssa. Valmistelussa on jatkuvasti sekä uusia professuureja että jo käynnissä olevien professuurien jatkokausia. Uuden professuurin valmistelu on aina pitkäjänteistä työtä.

Professuurit sijoittuvat neljälle korkeakoulustrategiassa määritellylle painoalalle, jotka on valittu maakunnan tarpeiden ja vahvuuksien perusteella.

Kuva 1 Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistyksen rooli professuurien valmistelussa

Korkeakouluyhdistys hankkii rahoituksen professuurien toteuttamiseksi lukuisten esittelyiden ja neuvotteluiden tuloksena. Yhdistys käy sopimusneuvottelut ja solmii sopimukset sekä professuurien rahoittajien että yliopistojen kanssa.

Tutkimusprofessuurin käynnistyttyä Epanet-koordinaation tehtävänä on tukea professuurin toteutusta sekä edistää eri keinoin professuurin ja siihen sisältyvien tutkimushankkeiden toteuttamista. Lisäksi koordinaatiohenkilöstö huolehtii professuurien rahaliikenteestä ja raportoinnista, sekä muusta professorien työn tukemisesta. Jokaisella professorilla on rahoittajista koostuva kolme kertaa vuodessa kokoontuva tukiryhmä. Kokouksissa käydään läpi professuurin eteneminen ja tulokset, keskustellaan ja ideoidaan toimijoiden kesken uusista TKI-hankkeista ja avauksista. Kokouksia järjestetään myös tutustuen samalla alueen yritysten toimintaan. Yhdistys järjestää tukiryhmien kokouksia vuodessa noin 40 kappaletta. Tukiryhmät tarjoavat rahoittajille näköalapaikan alan tutkimuksen seuraamiseen, luontevan kosketuspinnan yliopistoon ja hyvän kanavan mahdollisille tuleville yhteisille kehitysprojekteille.

Jokaisen professuurin tilanne arvioidaan viiden vuoden välein. Jatko ei ole automaattinen. Muutosvaiheessa tarkastellaan, millä tavoin professuurin sisältöä on syytä linjata uudelleen, jotta se vastaa toimintaympäristön tarpeisiin mahdollisimman hyvin. Epanet-koordinaatio vastaa myös päättyvien professuurien lopettamiseen liittyvistä hallintotehtävistä.

Tärkeä osa koordinaatiota on ulkoinen ja sisäinen viestintä yhdessä tutkimusryhmien, yritysten ja kuntien kanssa. Ilkka-Pohjalaisessa julkaistaan viikoittain verkoston toimintaa ja tiedettä popularisoiva Epanet-puheenvuoro. Lisäksi julkaisemme säännöllisesti Epanet-utiskirjeen (2–3 krt/kk, yli 1 000 tilaajaa), kuntien uutiskirjeen (330 kuntopäättäjää ja luottamushenkilöä vastaanottajana) ja tarvittaessa lehdistötiedotteita. Myös henkilö- ja organisaatiokohtaiset sosiaalisen median kanavat ovat aktiivisessa käytössä. Järjestämme lisäksi erilaisia tapahtumia, seminaareja ja yhteistyötapaamisia. Järjestämme vuosittain *Tietoprovinsi* tapahtuman, joka on eteläpohjalaista tutkimusta, kehittämistä ja koulutusta esittelevä tiedon noutopöytä.

Epanet-koordinaatiossa toteutetaan myös kehittämistoimia, joilla parannetaan jatkuvasti verkoston toimivuutta ja vaikuttavuutta. Epanet-verkoston tutkimusryhmät tekevät monipuolista yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa. Epanet-verkoston tavoitteita sovitetaan jatkuvasti yhteen maakuntastrategian kanssa. Työelämäyhteistyön malleja kehitetään mm. sidosryhmiltä esiin tulleen palautteen pohjalta. Seinäjoen yliopistokeskuksella ja Seinäjoen ammattikorkeakoululla on yhteisiä painoalaryhmiä, jotka kokoontuvat säännöllisesti. Epanet-koordinaatiohenkilöstö osallistuu niiden kehittämiseen ja toimintaan.

Uutena avauksena kehitämme ja ajamme ylös yritysälhtöisen TKI-toiminnan mallia ja toimintaa. Tavoitteena on kasvattaa TKI-toiminnan piirissä olevien eteläpohjalaisten yritysten lukumäärää ja toiminnan volyyymiä valjastamalla korkeakoulujen ja kehittäjätoimijoiden verkosto, osaaminen ja resurssit yritysten kehittymiseen ja kasvuun. Toimintaa kehitetään yhteistyössä alueen kuntien elinkeinovastaavien ja elinkeinoyhtiöiden kanssa. Toiminnan kehittämiseen ja ylösajoon on rekrytoitu liiketoiminnan kehityspäällikkö. Avauksesta on keskusteltu kuntien elinkeinovastaavien ja muiden alueen sidosryhmien kanssa (ELY-keskus, Etelä-Pohjanmaan yrittäjät, Etelä-Pohjanmaan liitto, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Seinäjoen yliopistokeskus, jne.). Haastattelemalla on tehty selvitys 338 eteläpohjalaisen yrityksen TKI-toiminnan haasteista ja esteistä pyrkien löytämään runsaasti yrityksiä, jotka eivät aiemmin ole toteuttaneet TKI-toimintaa yhteistyössä korkeakoulutoimijoiden kanssa.

Tulevia toimenpiteitä ovat yritysälhtöisten palvelukonseptien rakentaminen, yritysten TKI-toiminnassa auttavien yhteistyökumppaneiden (mm. yliopistot, ammattikorkeakoulut, elinkeinoyhtiöt) yhteensaattaminen ja yhteistyömuodoista sopiminen, ja yritysten TKI-toiminnan alkuun saattaminen.

3. Toiminnan seuranta

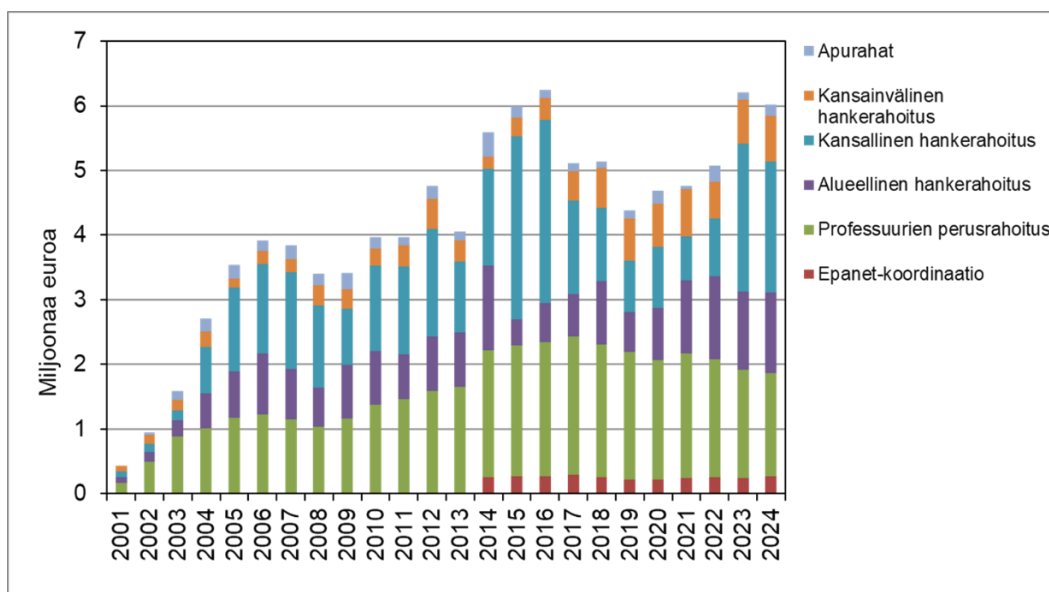
Epanet-koordinaation työtä seuraa Korkeakouluyhdistyksen tutkimusjaosto, joka raportoi yhdistyksen hallitukselle. Yhdistyksen tutkimusjaostossa on edustettuna Etelä-Pohjanmaan kuntien edustajia sekä korkeakoulujen, yliopistojen ja tutkimuslaitosten edustajia. Yhdistyksen hallituksen jäsenet ovat kuntien nimeämiä henkilöitä. Lisäksi Epanet-verkoston ja -koordinaation työstä raportoidaan maakunnalliselle korkeakoulupolitiikan yhteistyöryhmälle. Ryhmässä ovat mukana yliopistokeskuksessa toimivat yliopistot ja keskeiset maakunnalliset kehittäjäorganisaatiot.

Yliopisto	Professuurit	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Helsingin yliopisto	Aluehistorian professuuri (Sulevi Riikulehto)				1.1.2022-31.12.2026				
	Elintarvikeketjun kestävyysmuutos (Silvia Gaiani)		1.1.2021-31.12.2025						
Tampereen yliopisto	Alvar Aalto professuuri (Teemu Hirvilammi)		1.1.2020-31.12.2024			1.1.2025-31.12.2029			
	Lasten ja nuorten terveyden edistäminen (Kalle Kurppa)		1.6.2019-31.5.2025						
	Psykologia (Elina Kontu)		1.1.2020-31.12.2024						
	Terveydenhuollon digitalisaatio (Mark van Gils)		1.1.2021-31.12.2025						
	Alue- ja kaupunkikehittäminen (Heli Kurikka)			1.1.2023-31.12.2027					
Taideyliopisto	Kulttuurin musiikin tutkimus (Sajaleena Rantanen)				1.10.2024-30.9.2029				
Turun yliopisto	Elintarvikekehitys (Anu Hopia)				1.8.2023-31.7.2028				
Vaasan yliopisto	Kuluttajaymmärrys elintarvikealalla (Harri Luomala)		1.1.2022-31.12.2026						
	Logistiikka (Petri Helo)		1.1.2019-31.12.2024						
	Puurakentaminen (Anu Bask)	1.9.2016-31.12.2022 ->				1.8.2023-31.12.2028			
	Yrittäjyys (Pekka Töytäri)					1.9.2023-31.08.2028			
Hyvinvointialue	Päihdelääketiede Mauri Aalto								
	Psykiatria Merja Viikki								
	Hoitotiede Eija Paavilainen								
	Hannu Kankaanranta								

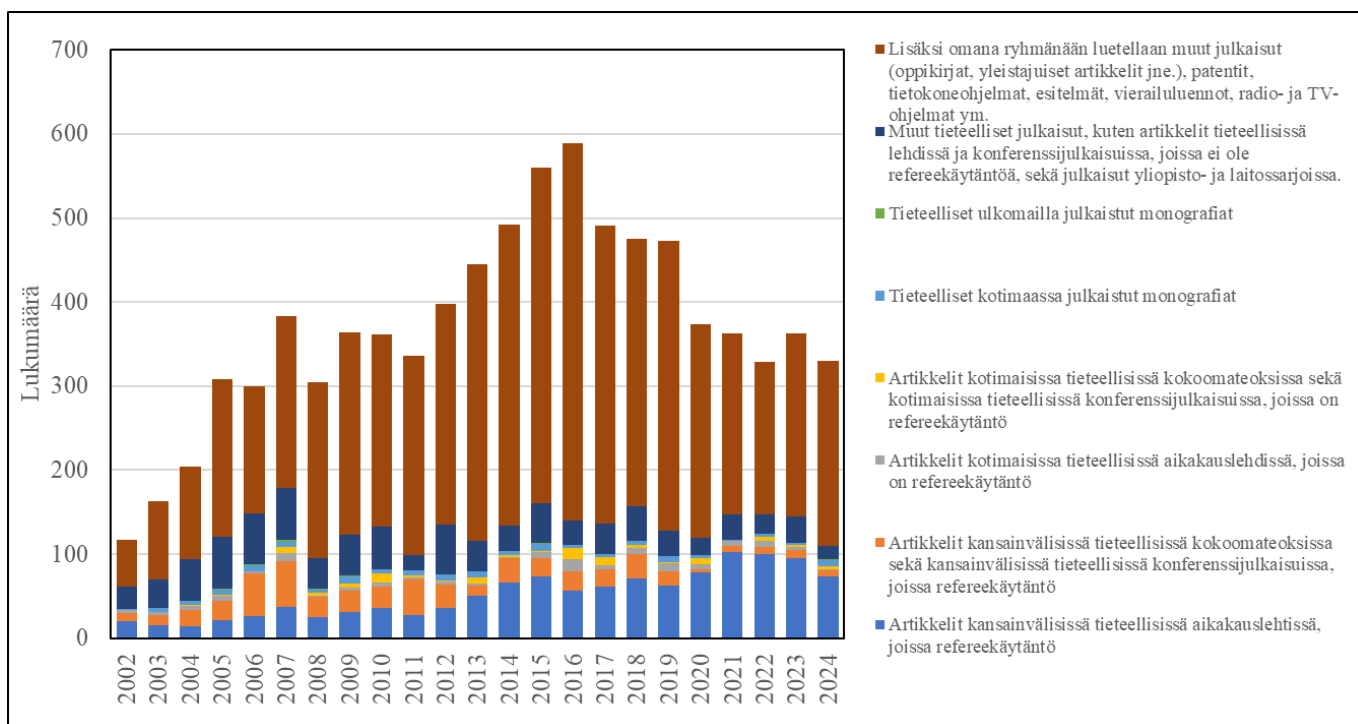
Kuva 2 Käynnissä ja valmistelussa olevat Epanet-professuurit (punaisella valmistelussa olevat).

4. Toiminnan tilastoja

Epanet-professoreilla saadaan merkittävä vipuvoima TKI-toimintaan Etelä-Pohjanmaalla. Vuonna 2024 Epanet-professuurit toivat noin 5,8 miljoonan euron TKI-rahoituksen Etelä-Pohjanmaalle. Tästä 1,6 miljoonaa oli professuurien rahoitus, jonka Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistyksen Epanet-koordinaatio kokosi.

Kuva 3 Epanet-verkoston tutkimusrahoituksen tunnusluvut. Oikealla eri rahoituslähteille käytetyt värit.

Kuva 4 Epanet-verkoston tutkimustoiminnan tuloksena syntyneen julkaisutoiminnan tunnusluvut.